

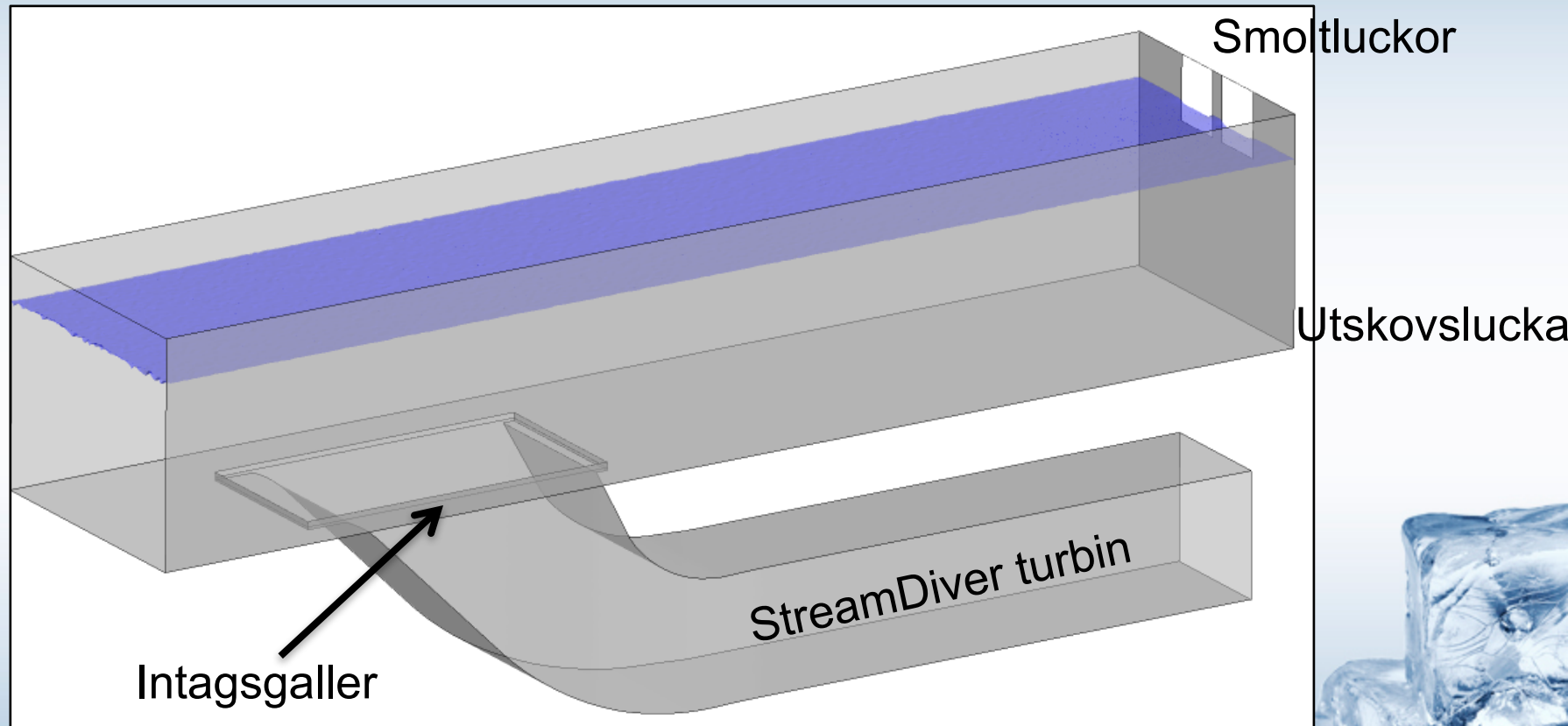
Strömningsbaserad analys av utformning på ålanpassade intagsgaller för kraftverk med vertikala turbinintag

Anders Andersson, Gunnar Hellström, Staffan Lundström
Avdelningen för strömningslära och experimentell mekanik
Luleå tekniska universitet, Luleå

Kjell Leonardsson
Institutionen för vilt, fisk och miljö
Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

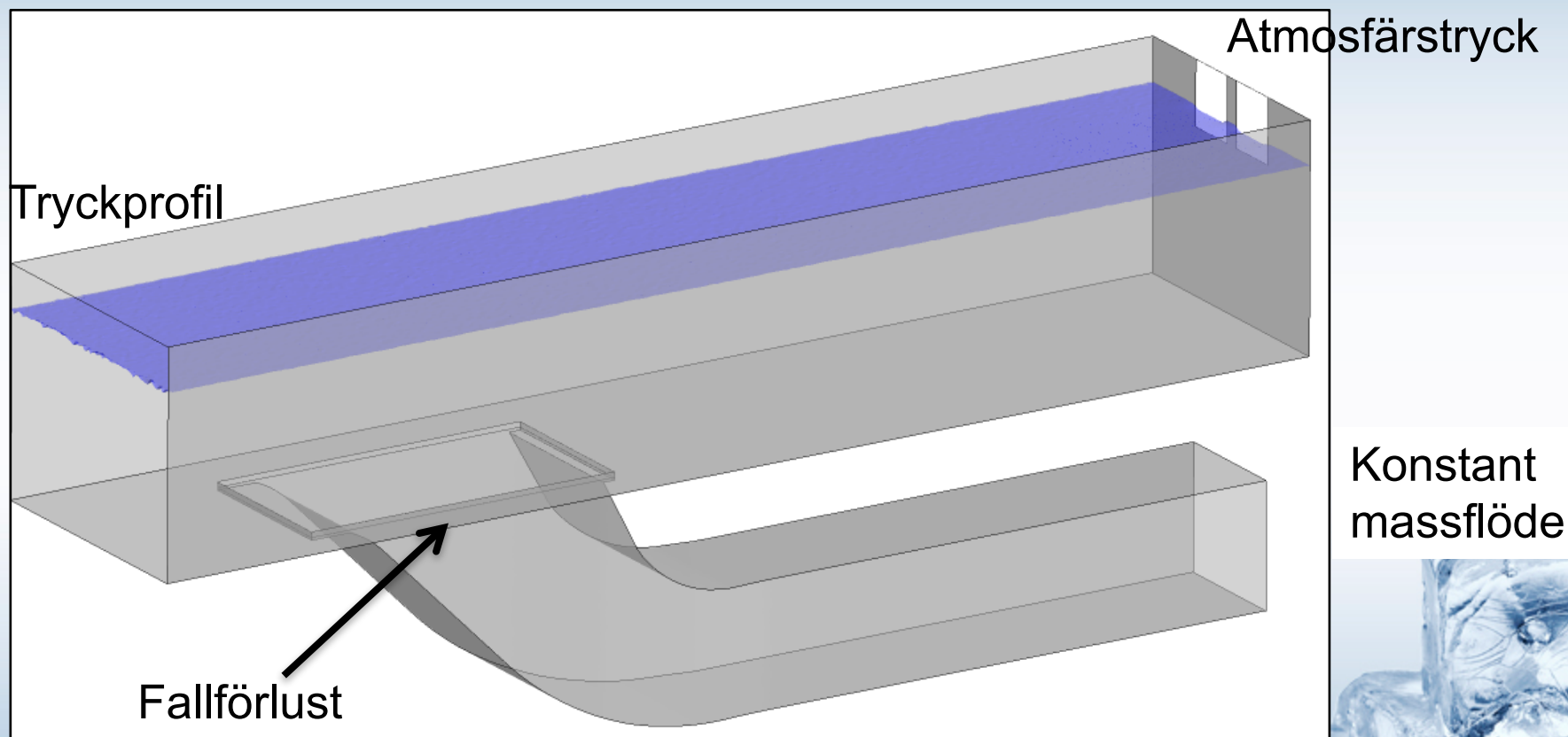
Bruksfors – Småskalig vattenkraft

Totalflöde 6.2 m³/s
Fallhöjd 4.7 m

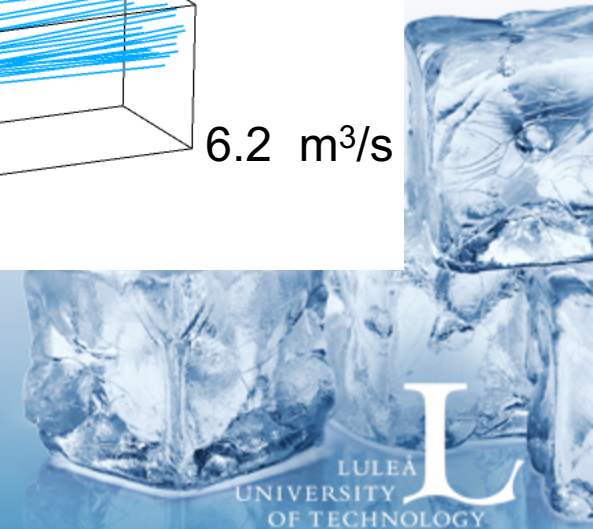
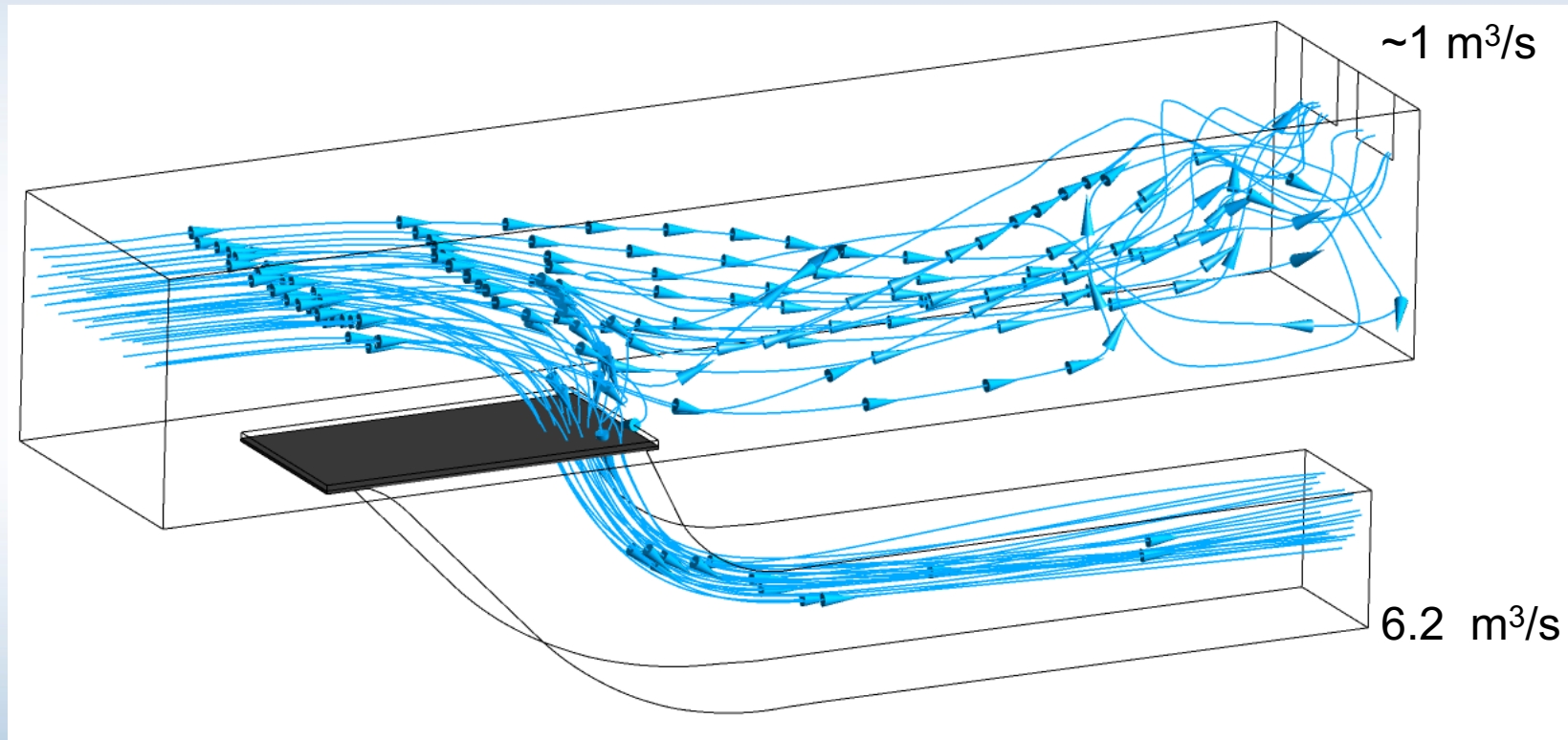

Bruksfors – Randvillkor

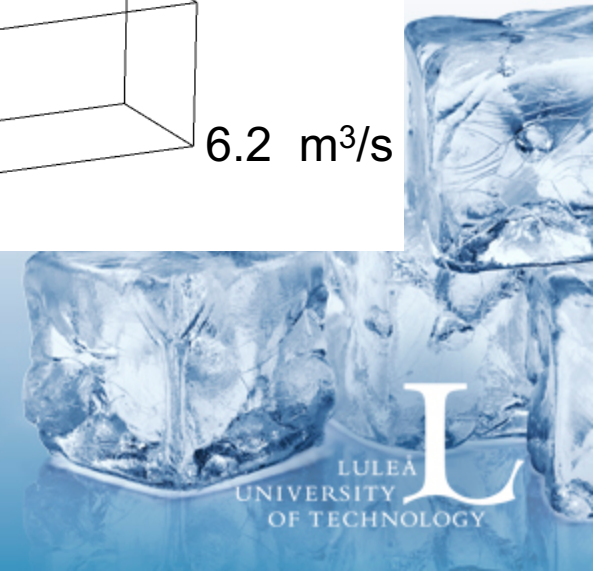
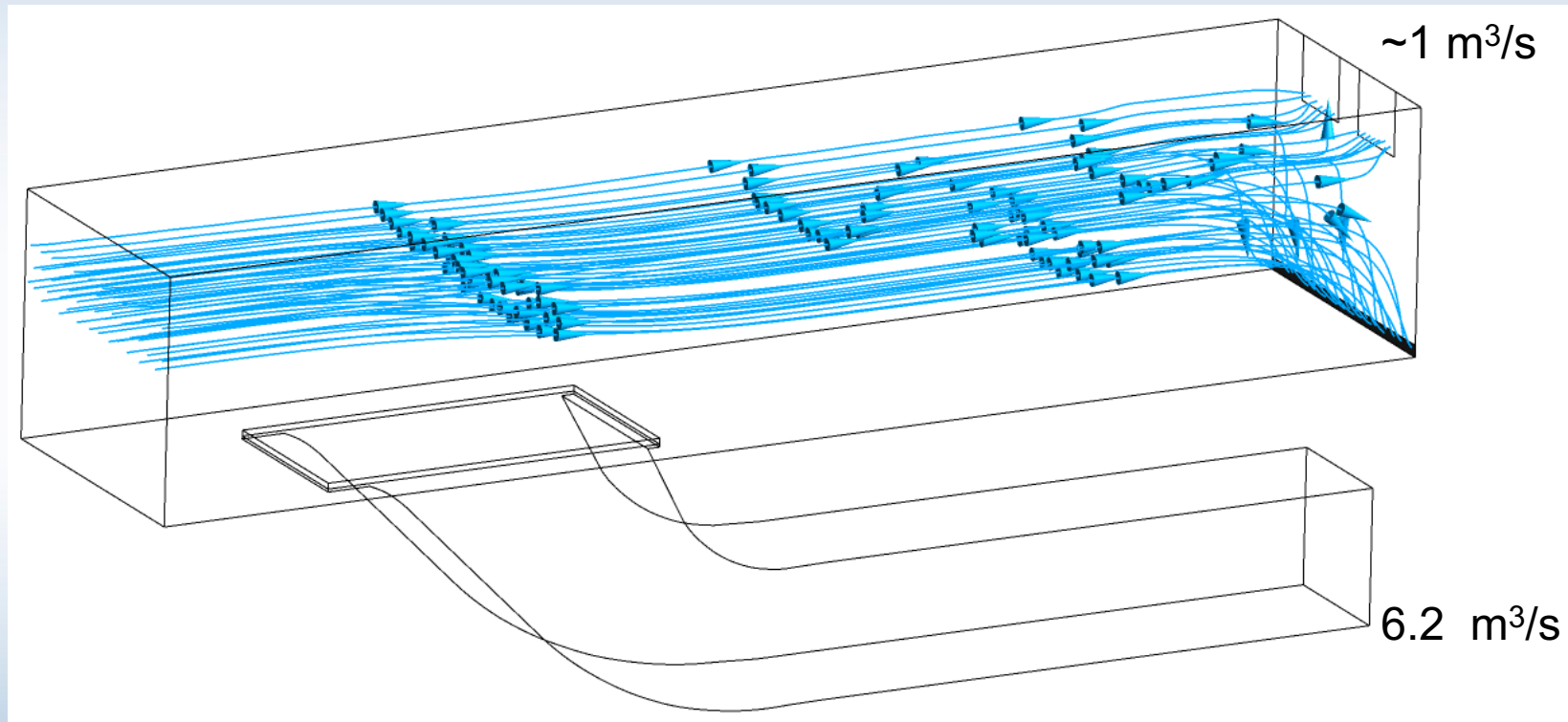

Ansys CFX16
Standard $k-\epsilon$, steady-state
Ostrukturerat beräkningsnät ~3.8M noder (~22M element)

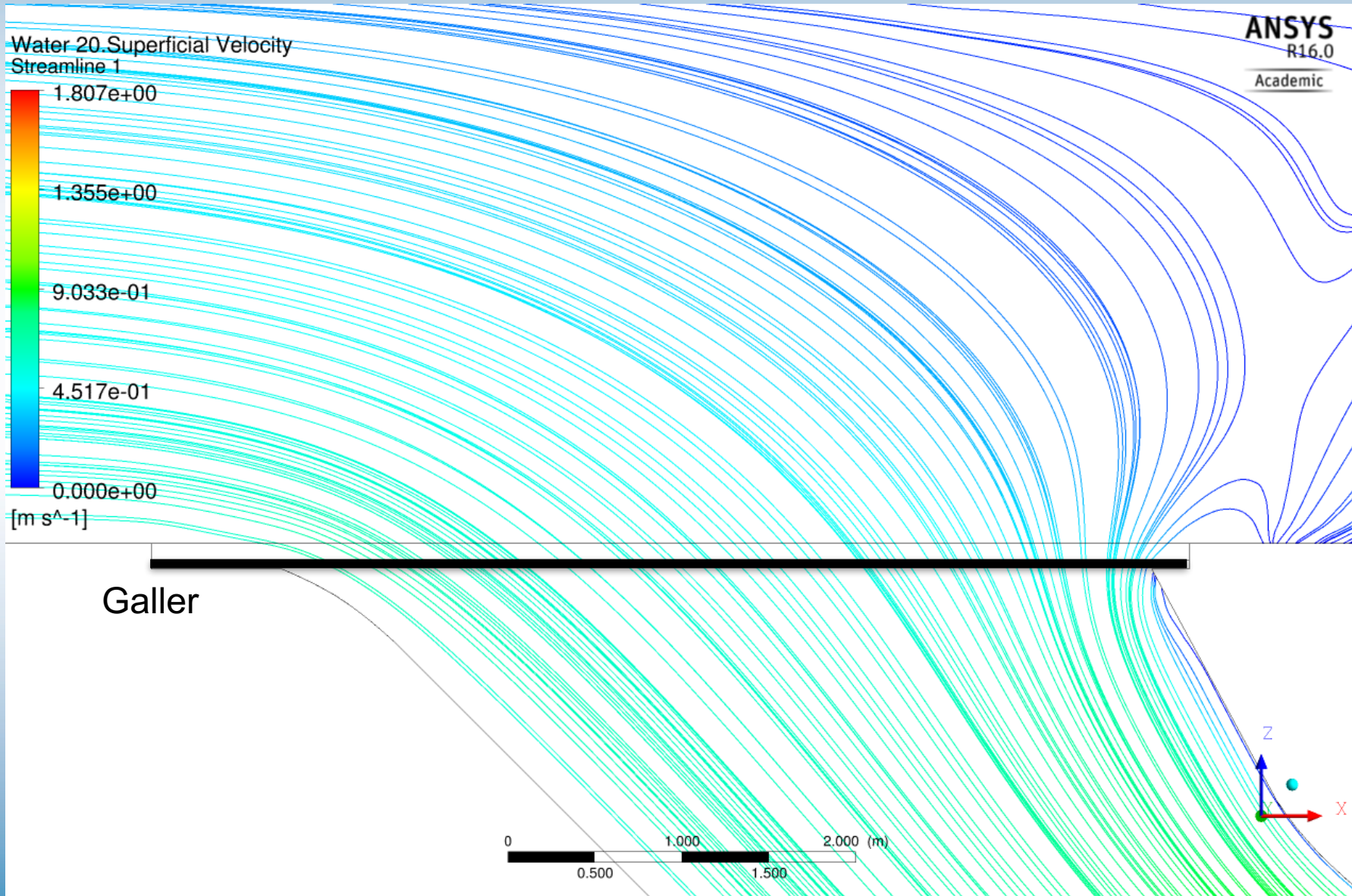
Smoltvandring: Strömlinjer 0-1m djup

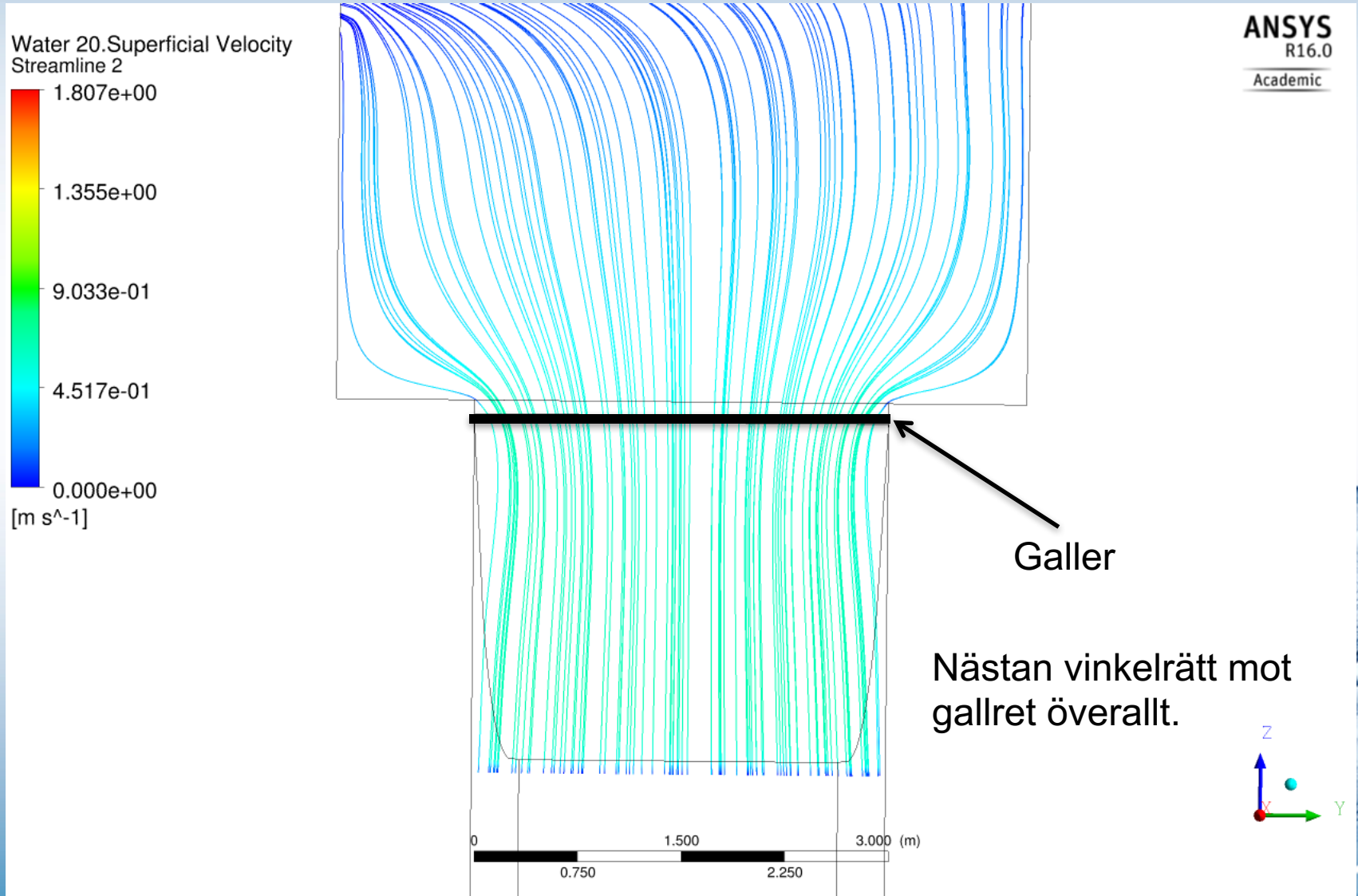
Smoltvandring: Strömlinjer 0-1m djup vid spill

Strömmlinjer centrumplan

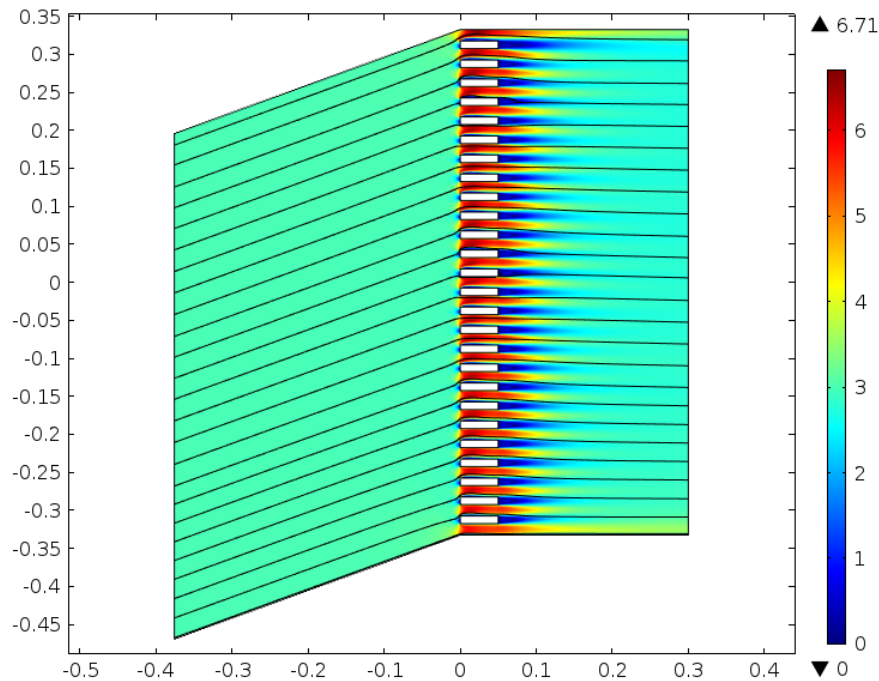

Strömlinjer tvärsnitt vid intag

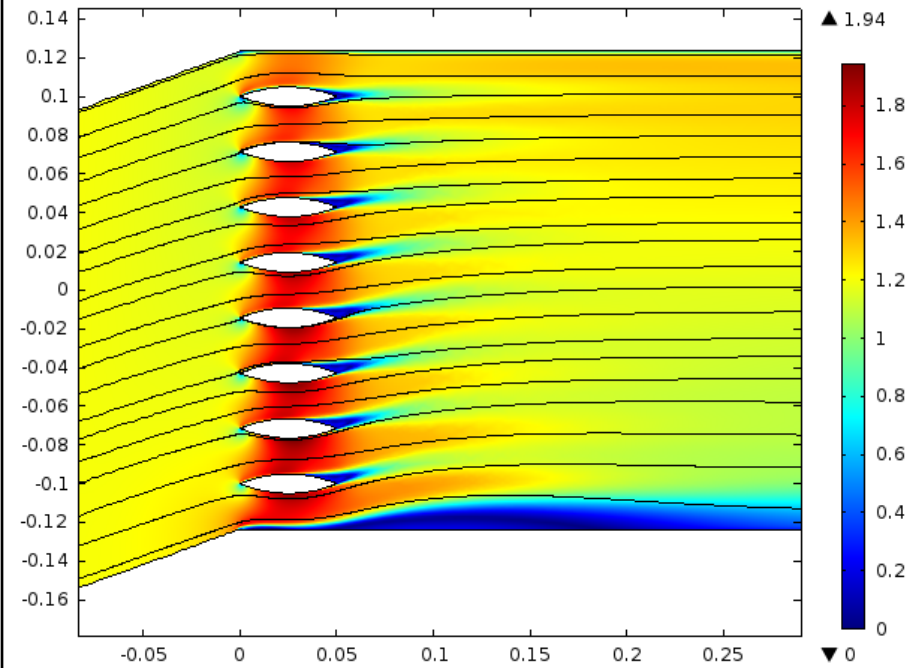

Bruksfors – Intagsgaller

Surface: Velocity magnitude (m/s) Streamline: Velocity field

Surface: Velocity magnitude (m/s) Streamline: Velocity field

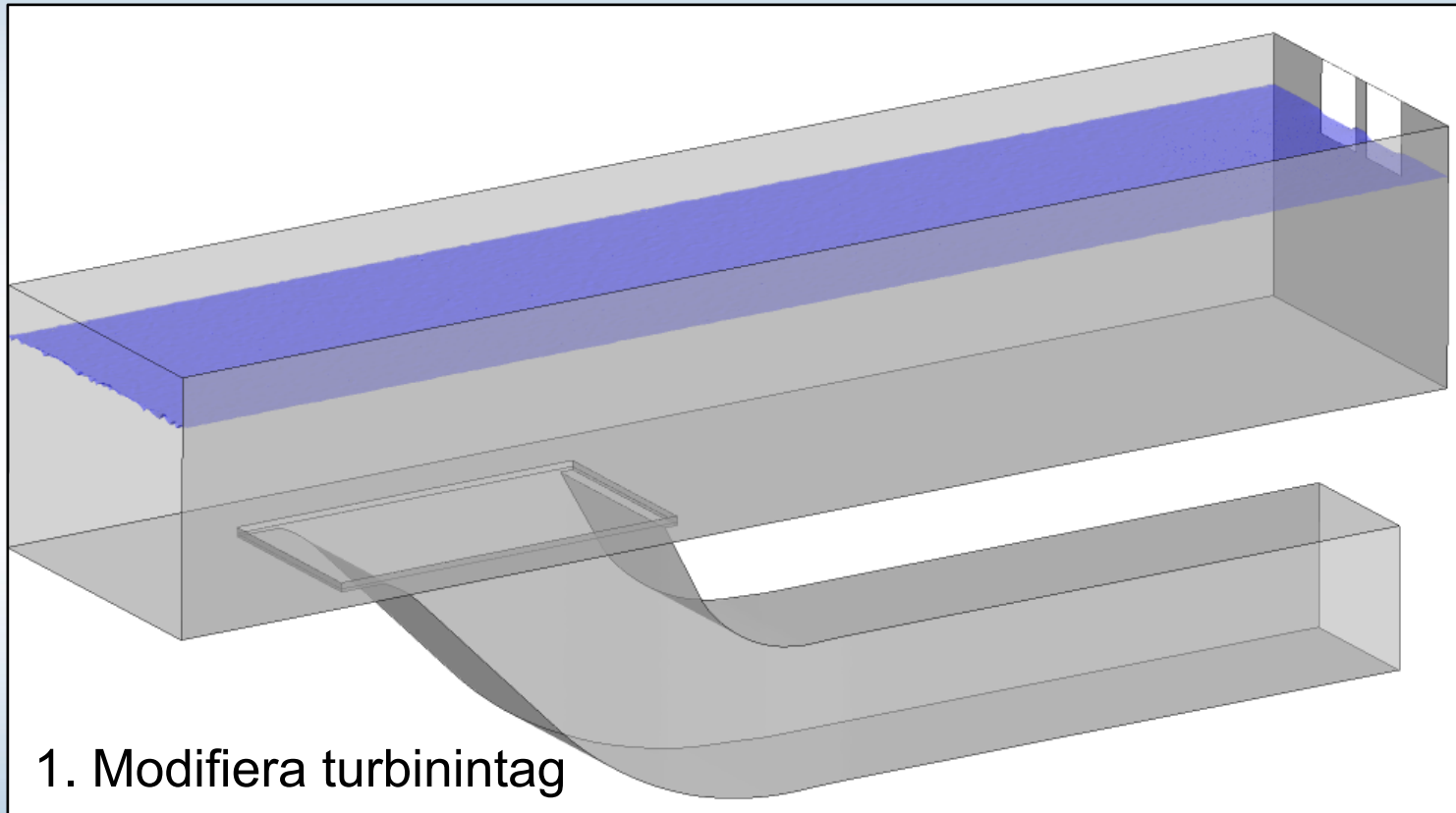

Validerat mot experiment från Idelchik 2008.
Bra överensstämmelse vid små vinklar för alla spaltbredder.
Underskattar tryckfallet vid högre infallsvinklar

Smoltluckor i drift

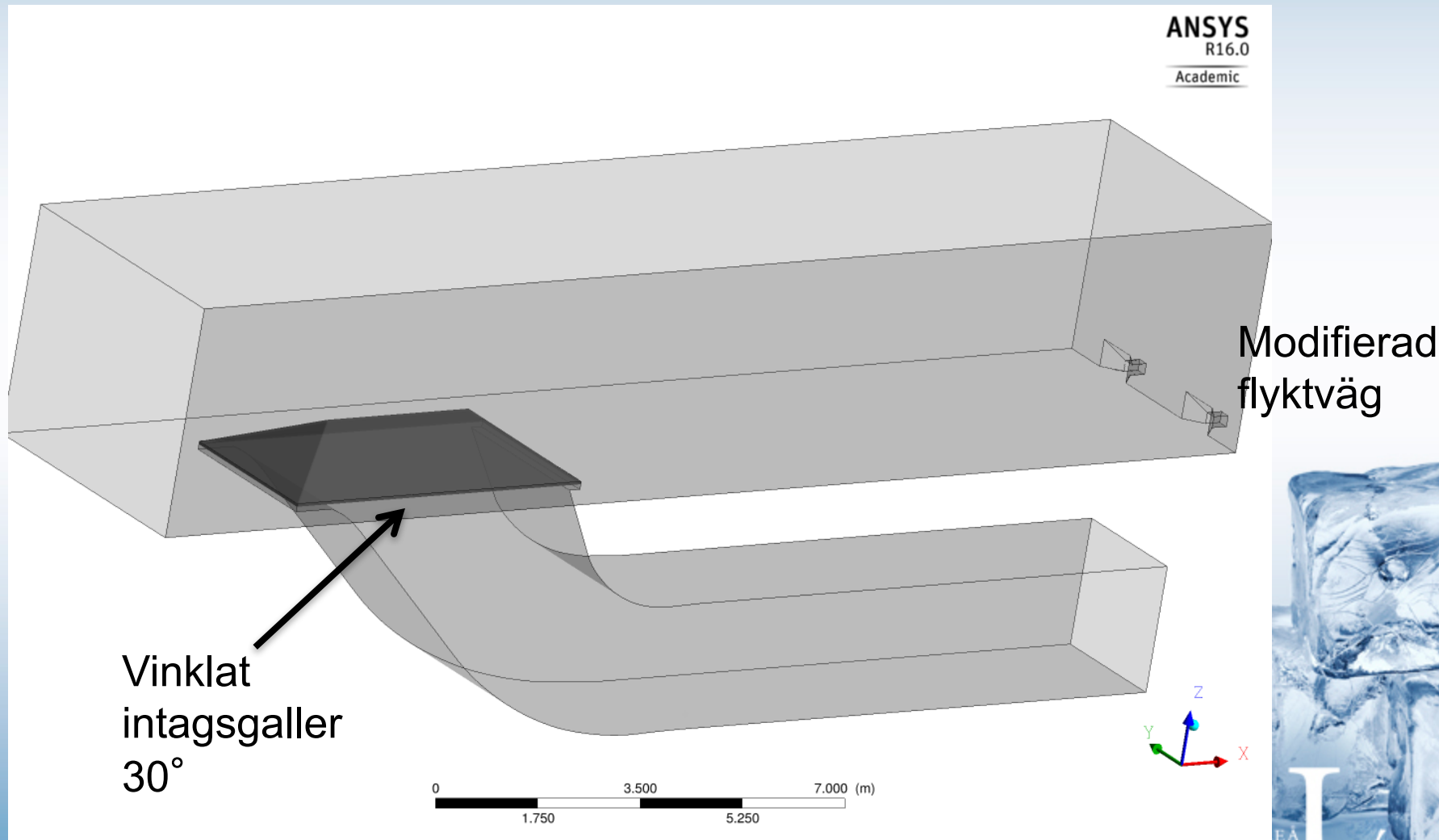
Bruksfors – Modifierad modell

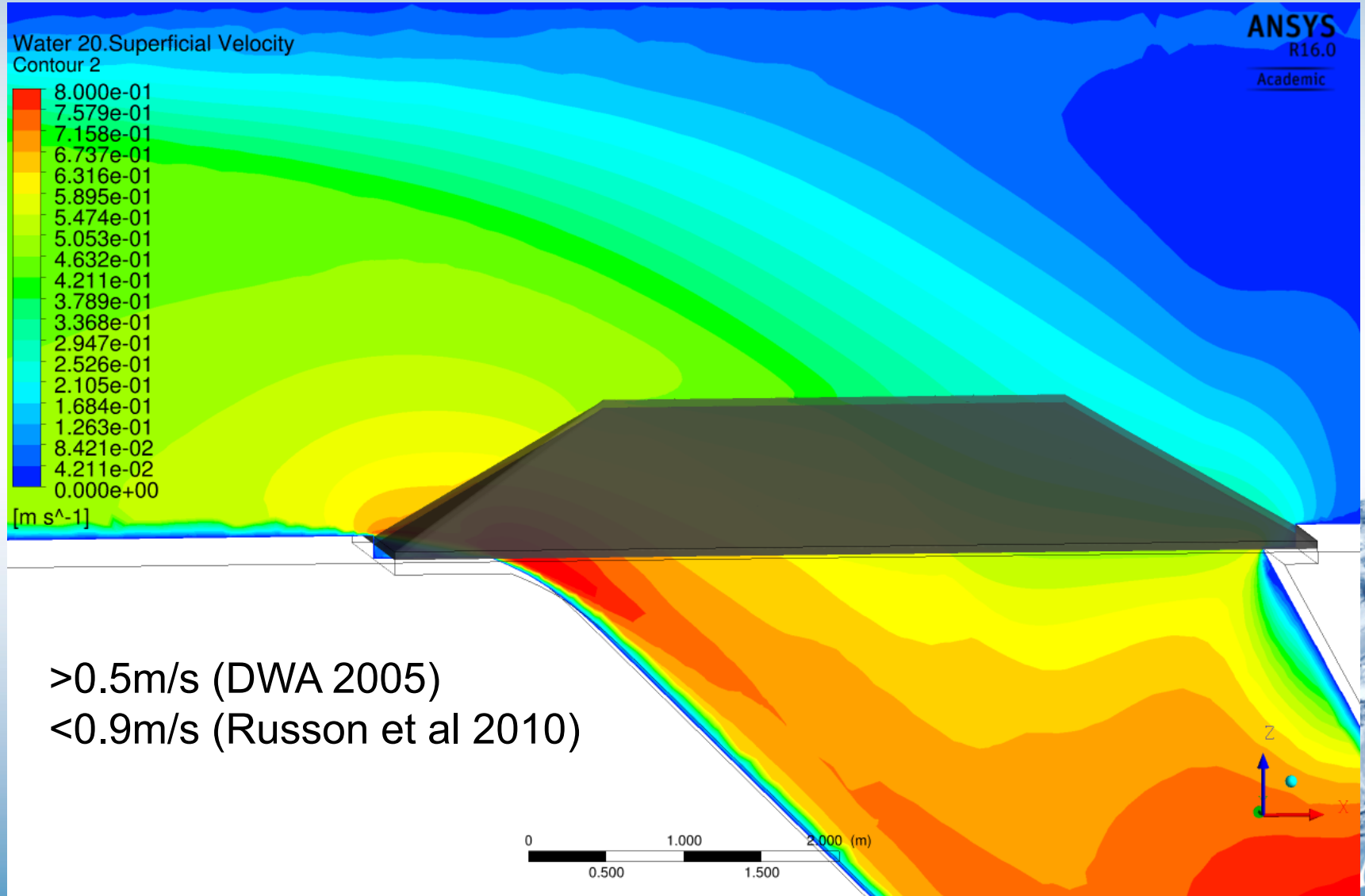
- Galler med låg lutning i förhållande till flödet effektivt för att förhindra fastklämning (Russon et al 2010, Calles et al 2013 m.fl.)
- Bottennära flyktvägar lämpligare (Gosset et al 2005 m.fl.)

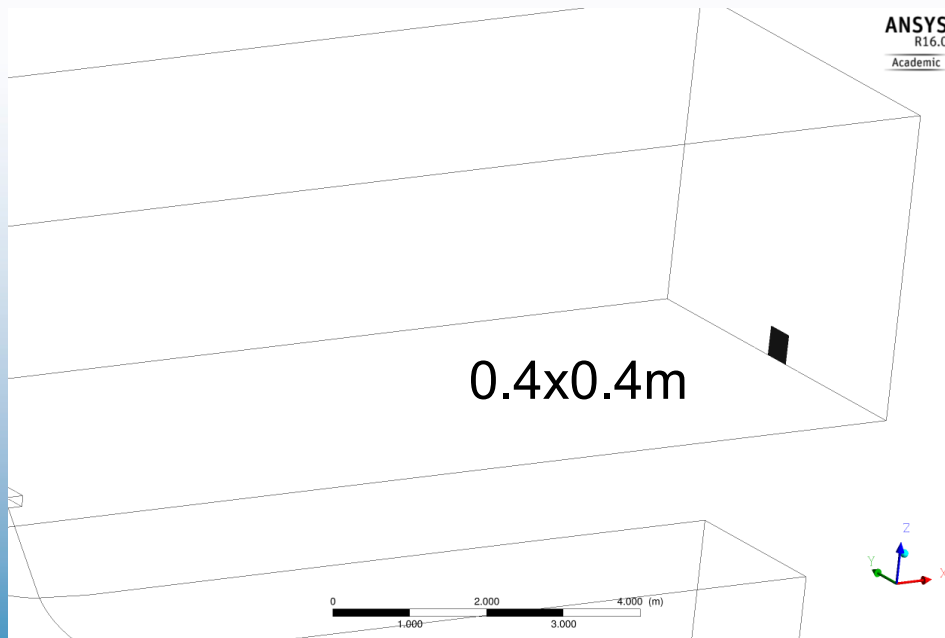
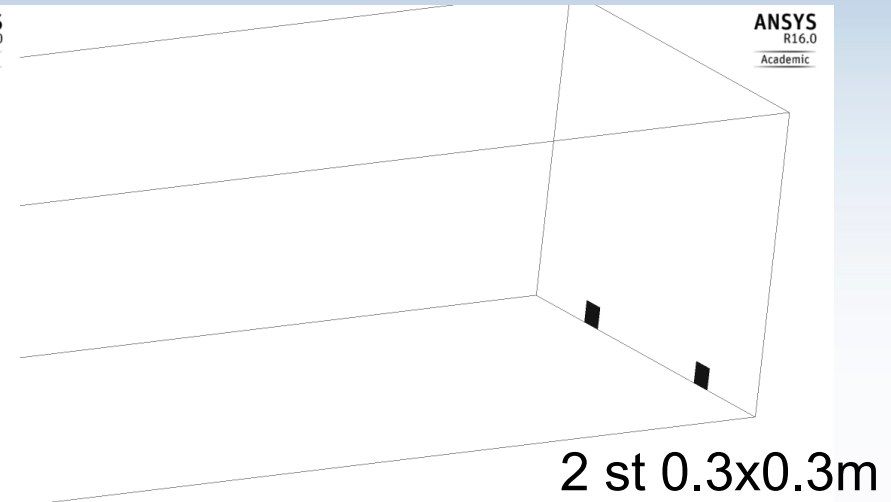
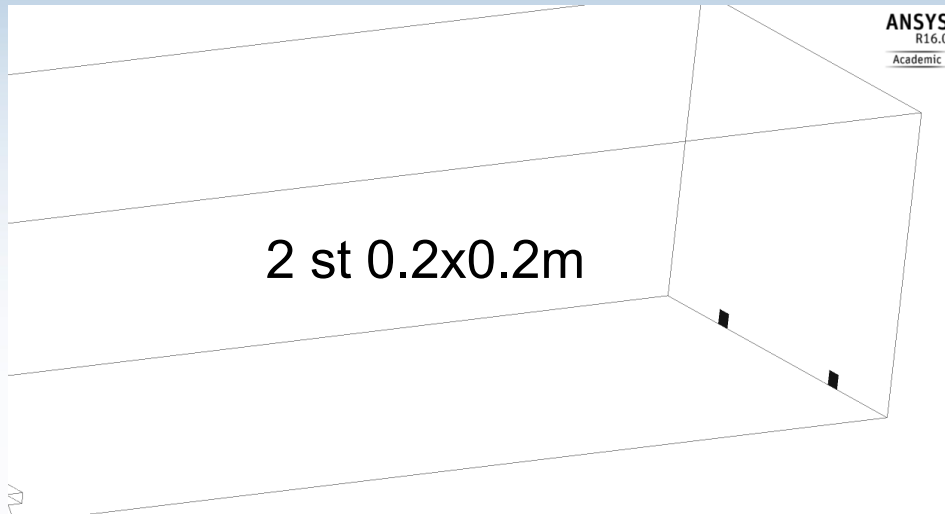
Bruksfors – Modifierad modell

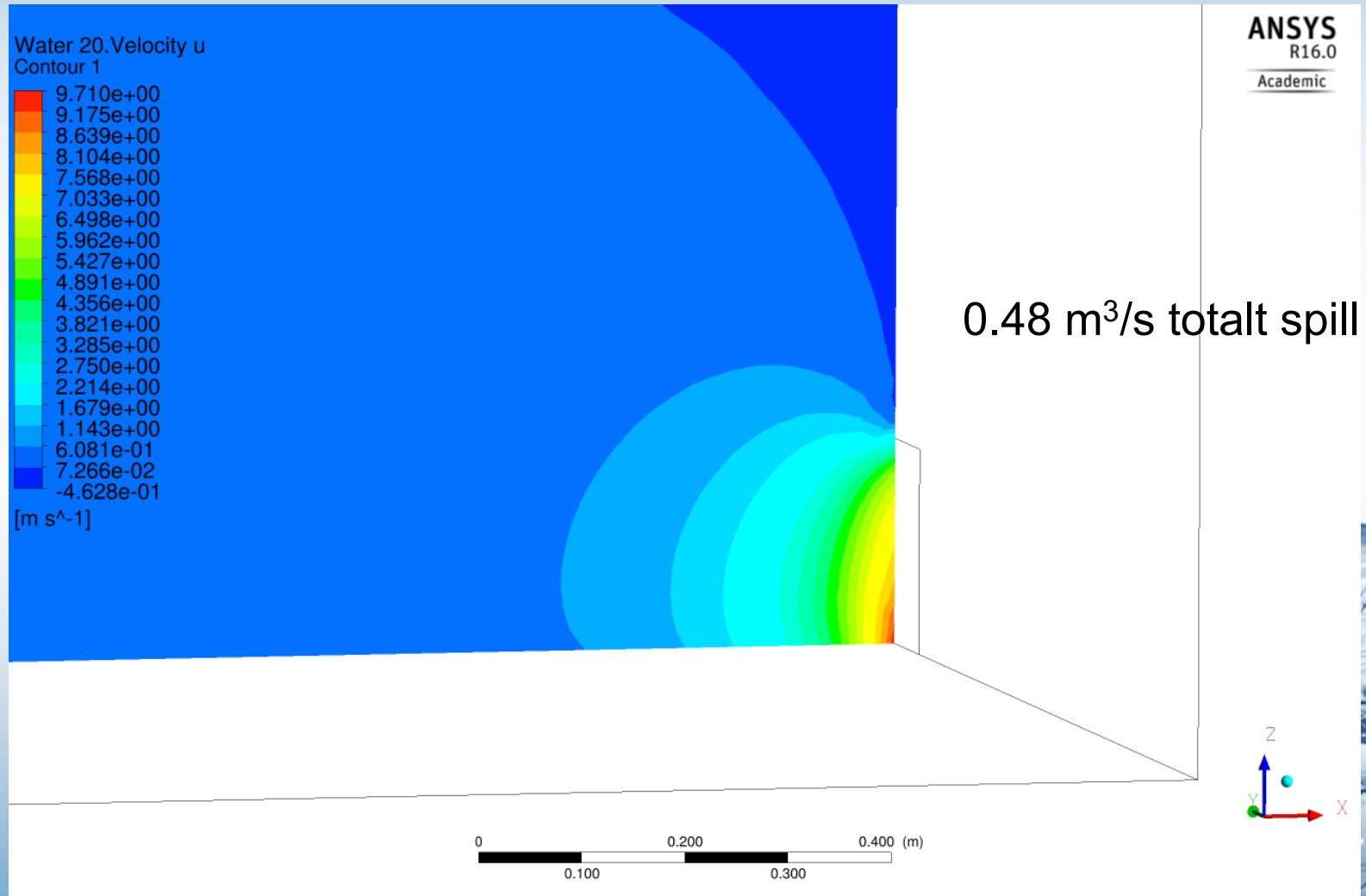
Hastighet centrumpplan

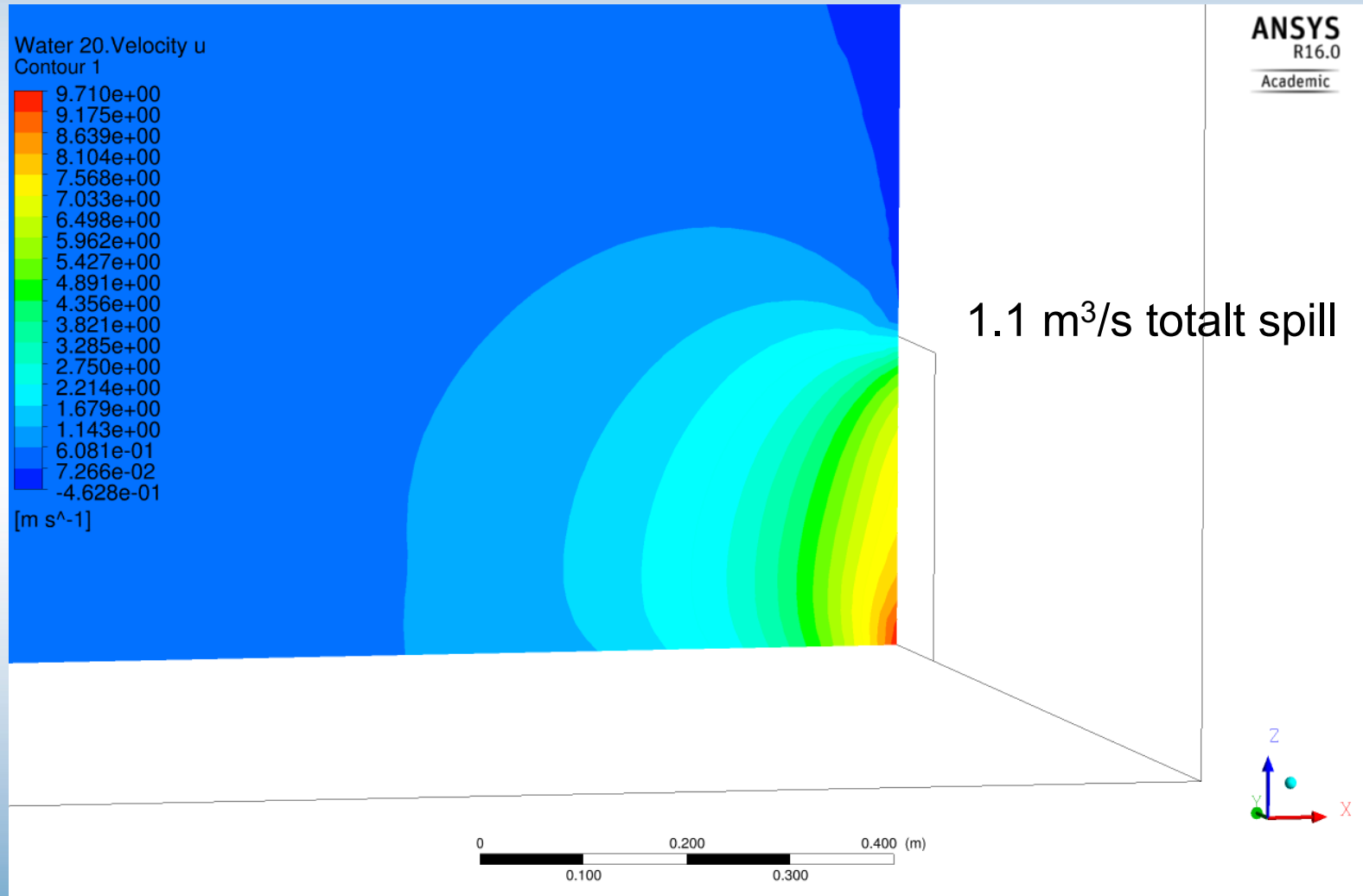
Flyktvägar

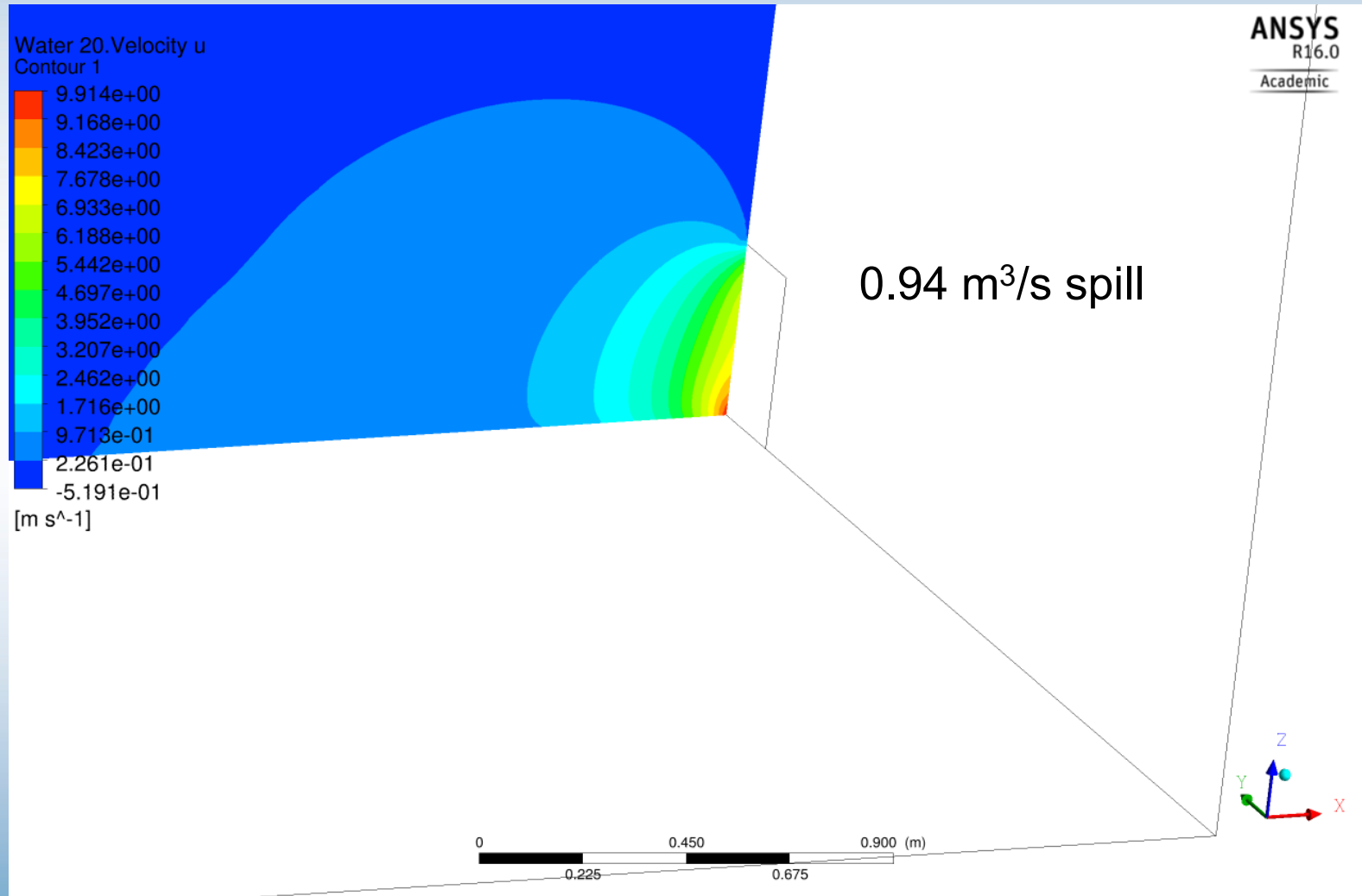
2st 0.2x0.2m bottenluckor

2st 0.3x0.3m bottenluckor

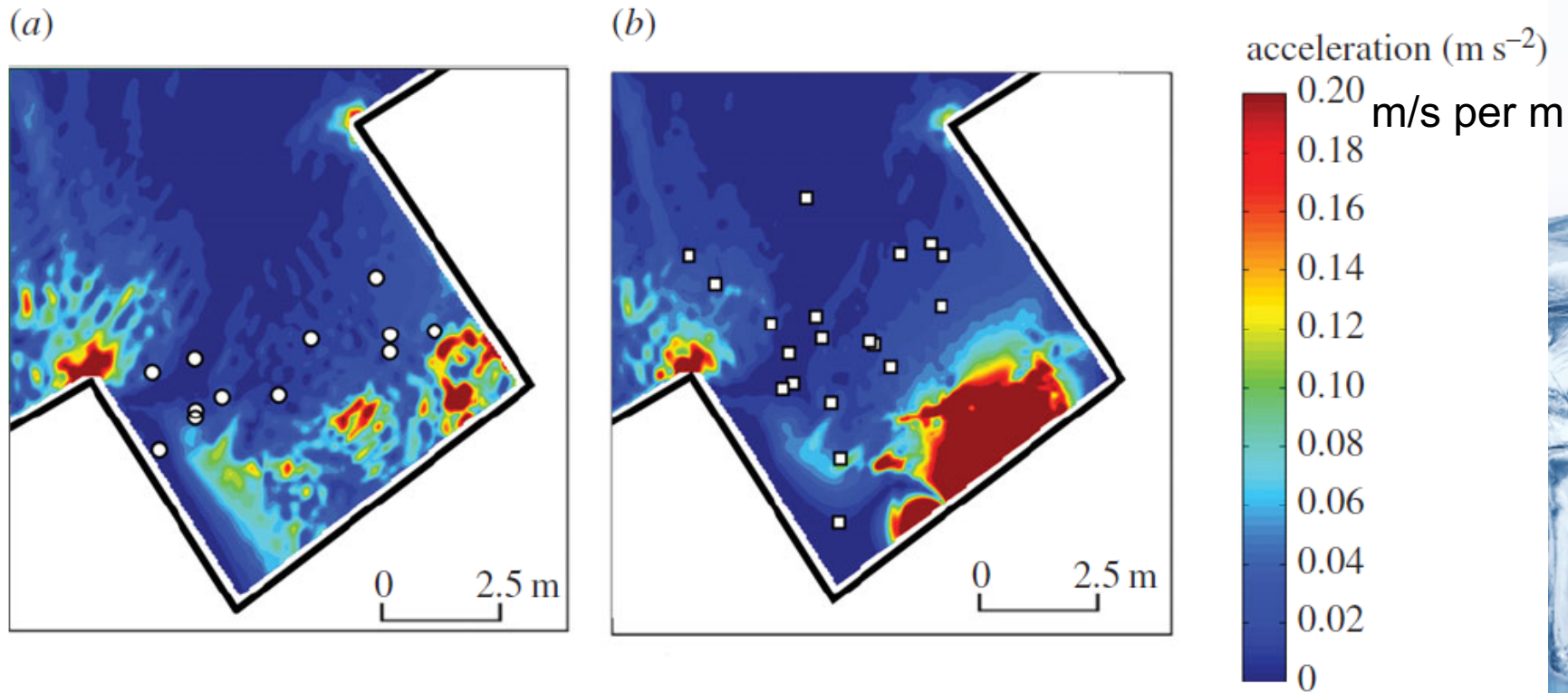

0.4x0.4m bottenlucka

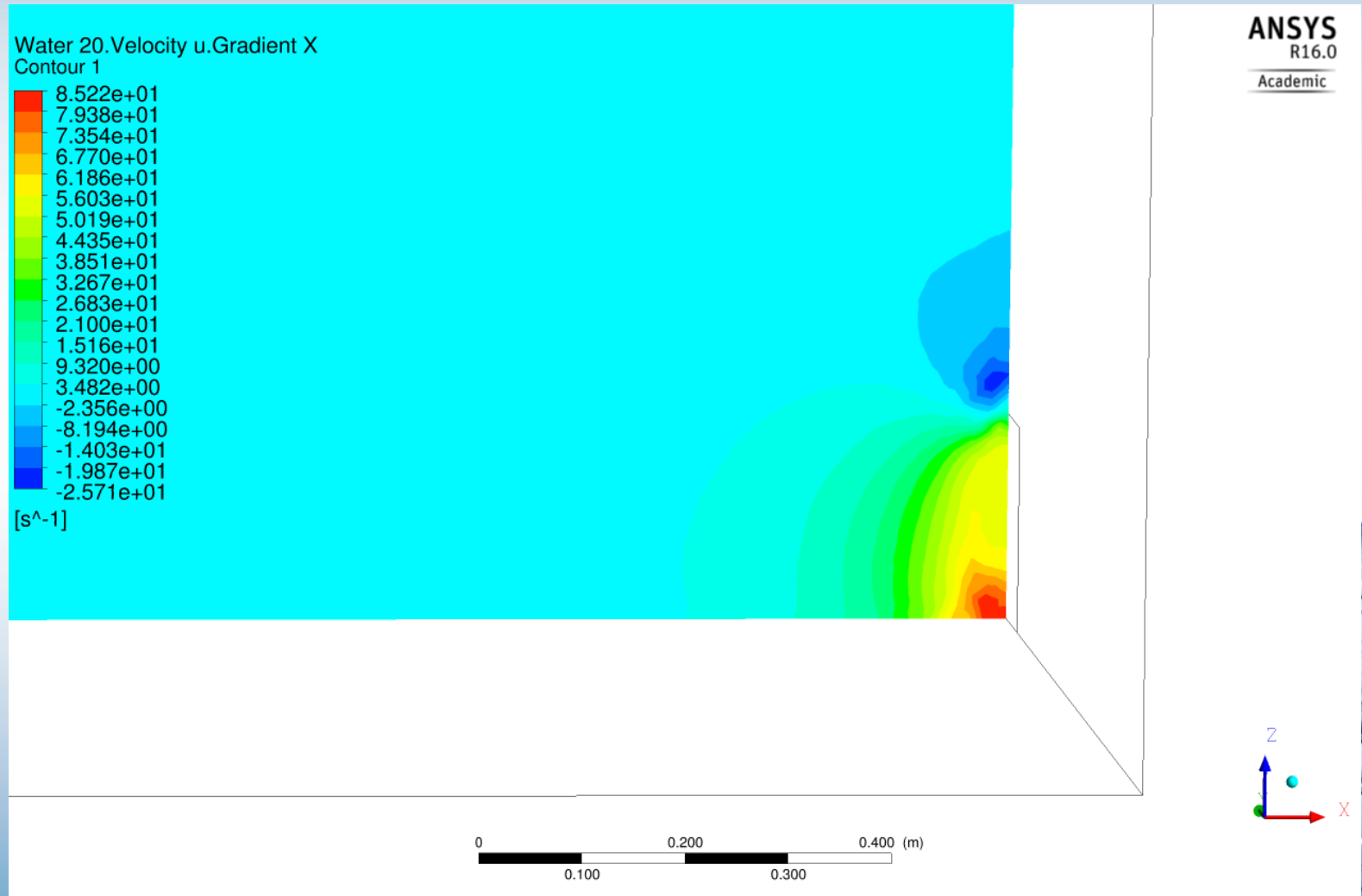

Flödesacceleration vid flyktvägar (gradient)

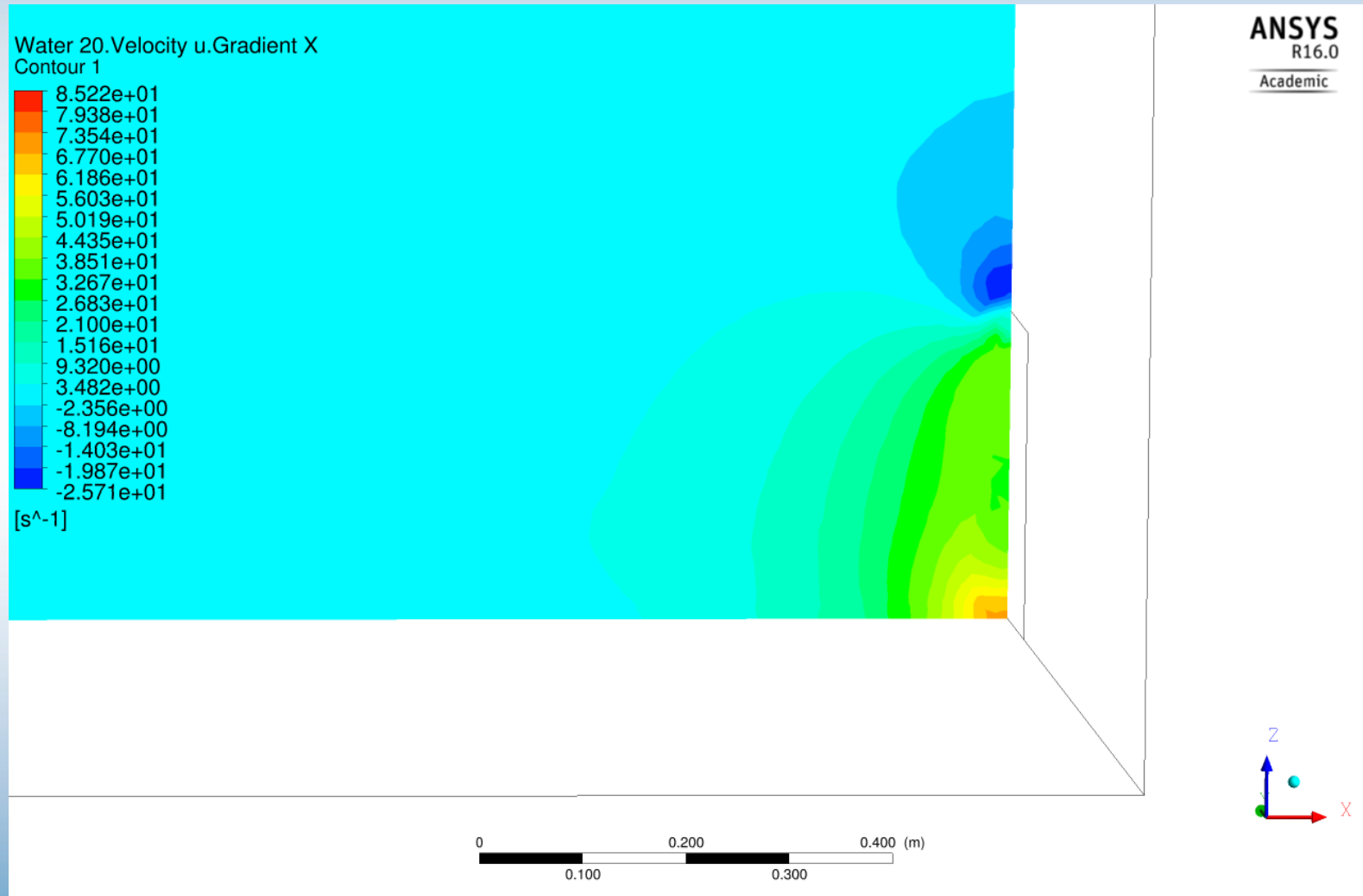
- Nedströms vandrande lax (smolt) reagerar negativt på stora hastighetsökningar/gradienter (Kemp et al 2008, Enders et al 2009)
- Liknande beteende har observerats för ål (Piper et al 2015)

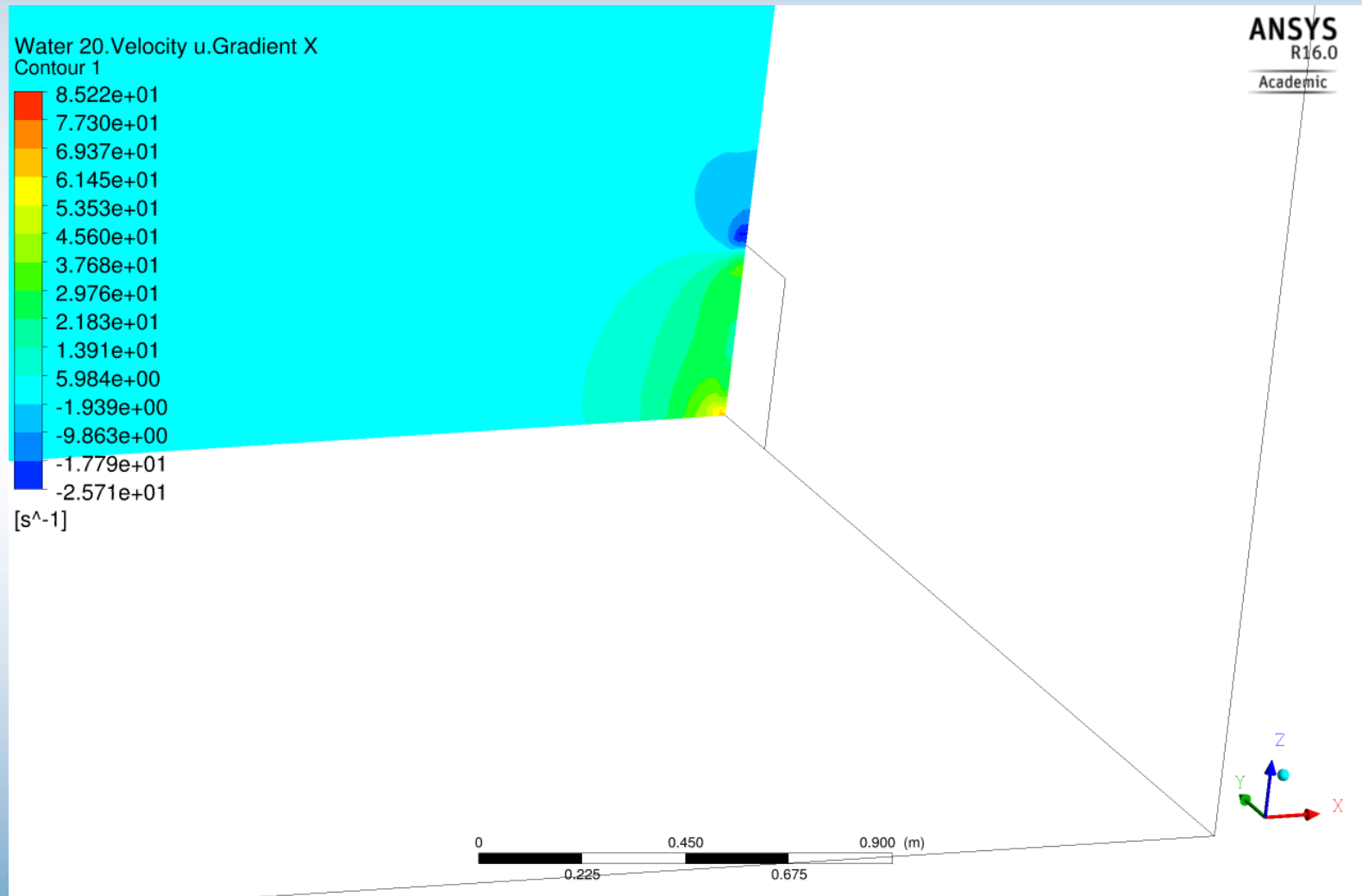
2st 0.2x0.2m bottenluckor

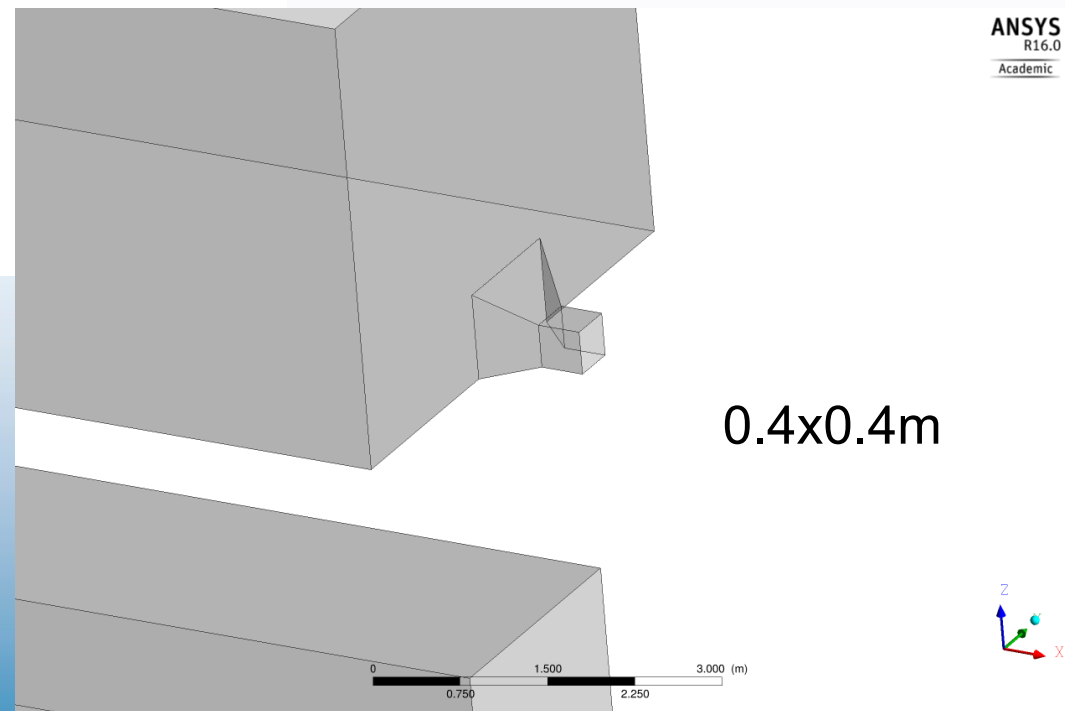
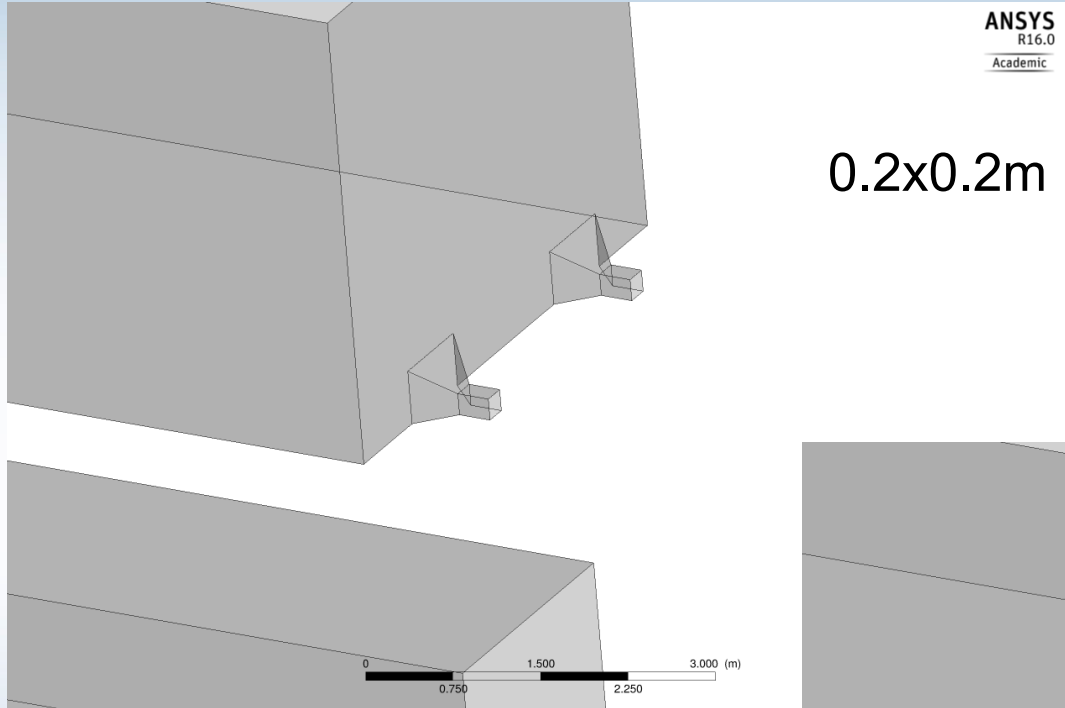
2st 0.3x0.3m bottenluckor

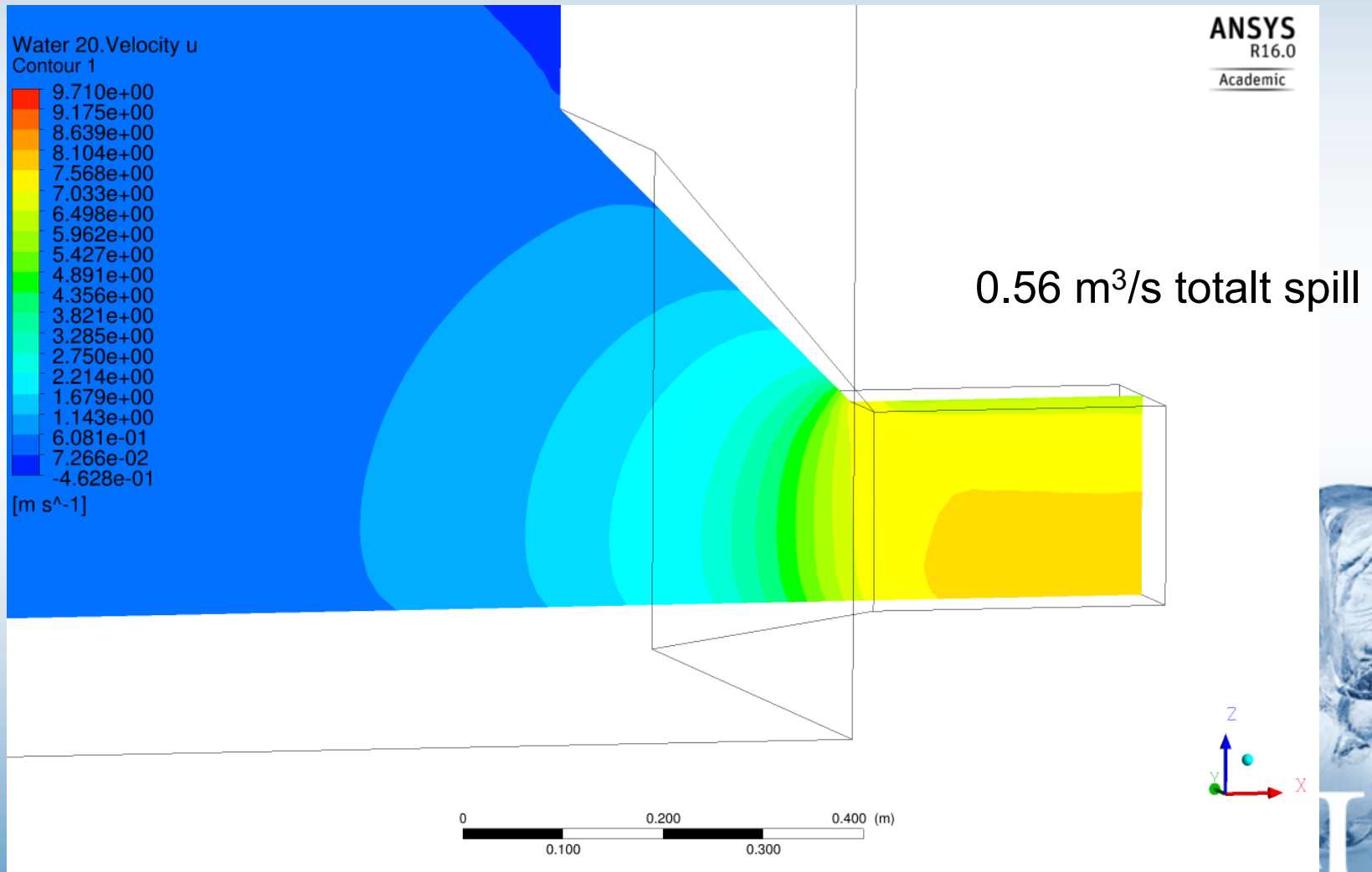
0.4x0.4m bottenlucka

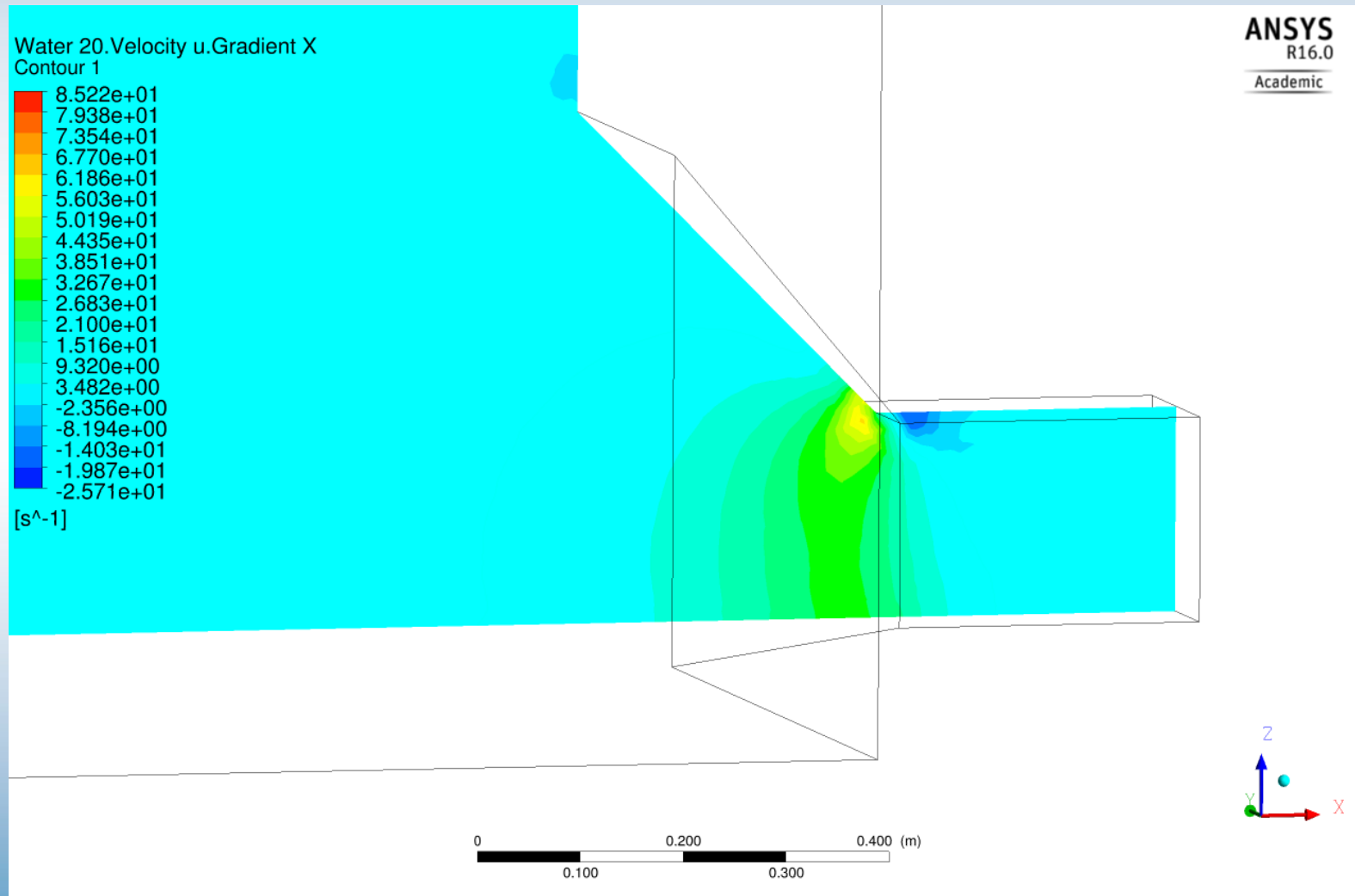
Kontraktion för minskad gradient

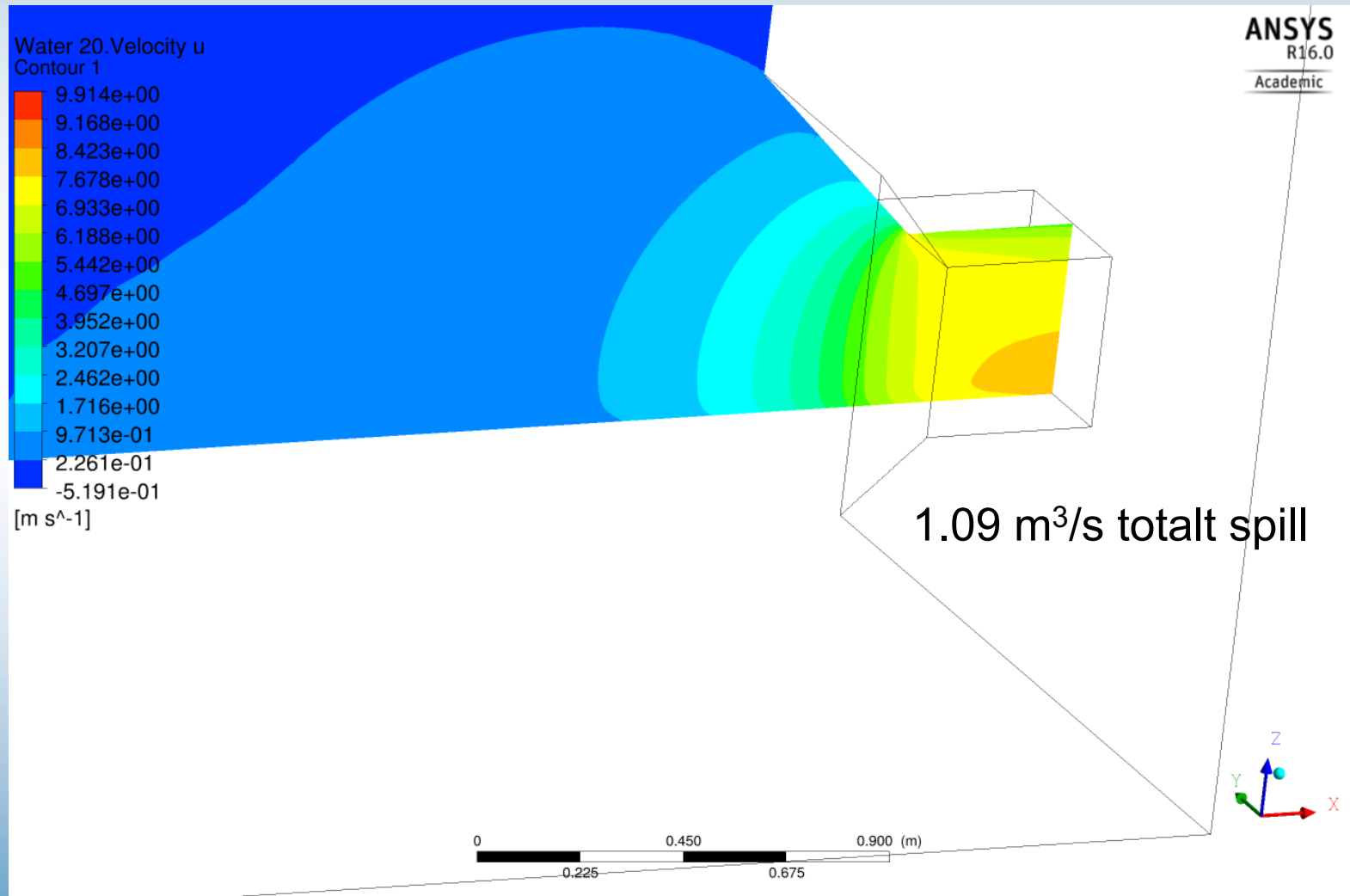
0.2x0.2m bottenluckor med kontraktion

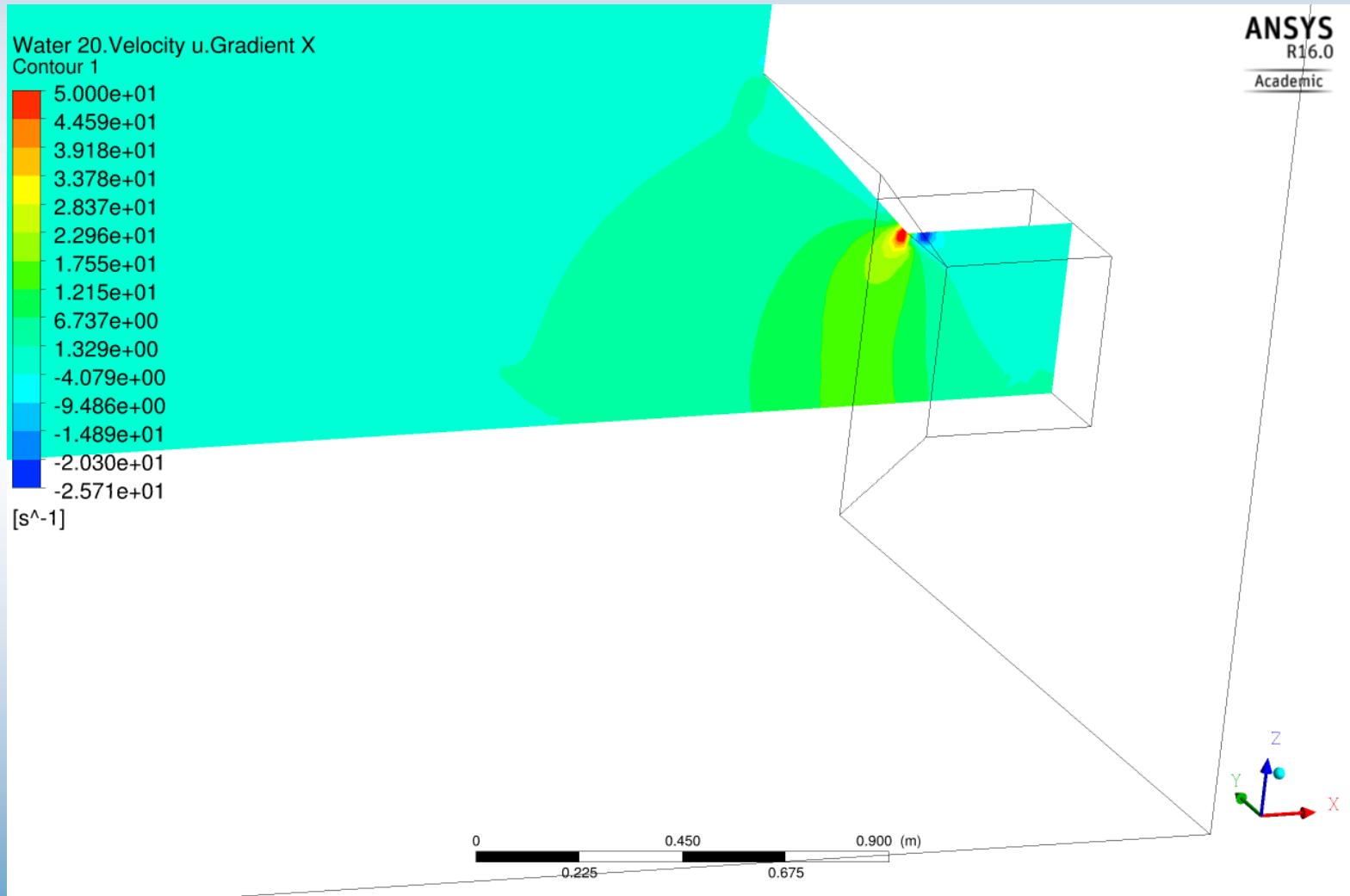
0.2x0.2m bottenluckor med kontraktion

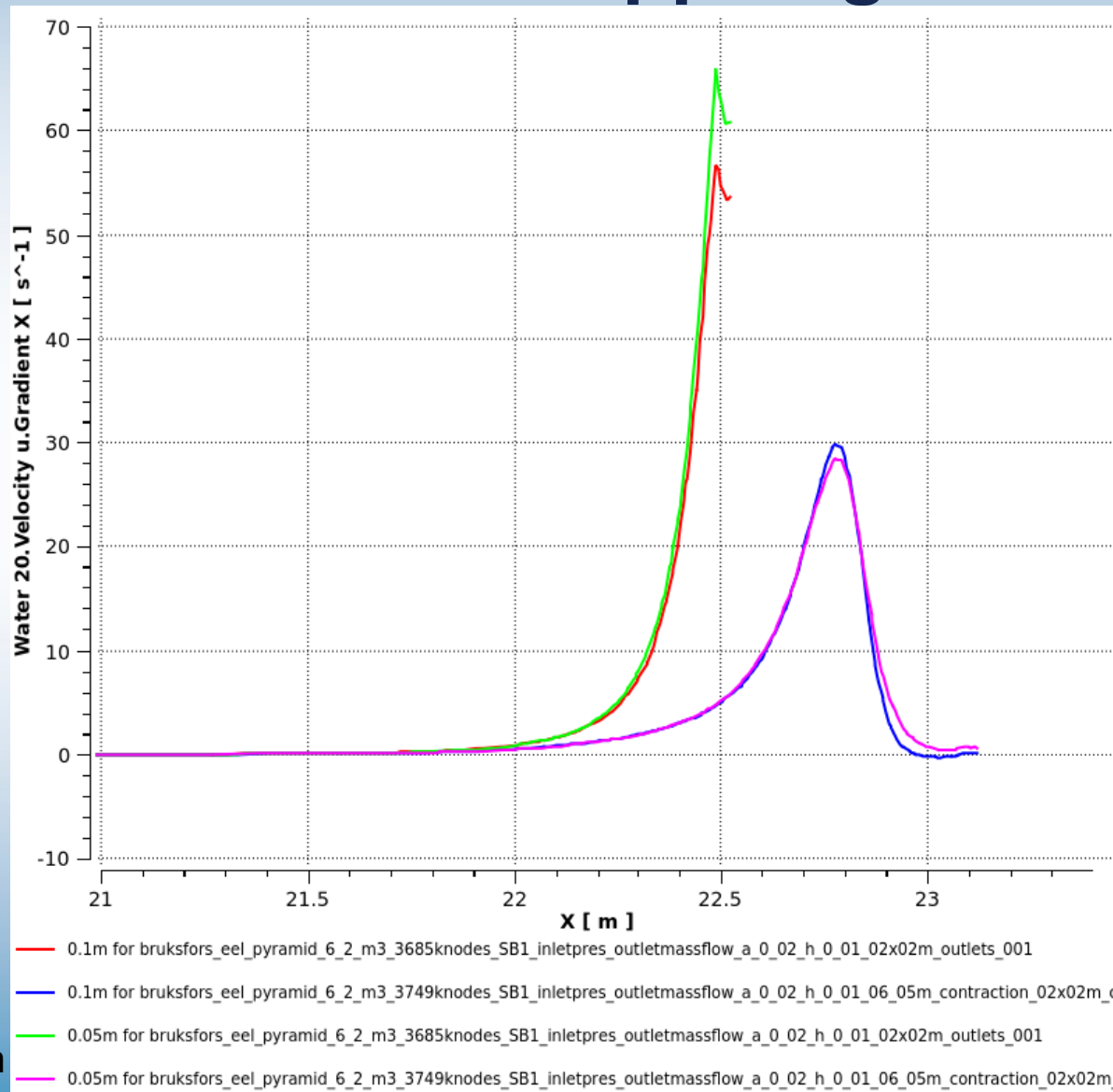
0.4x0.4m bottenlucka med kontraktion

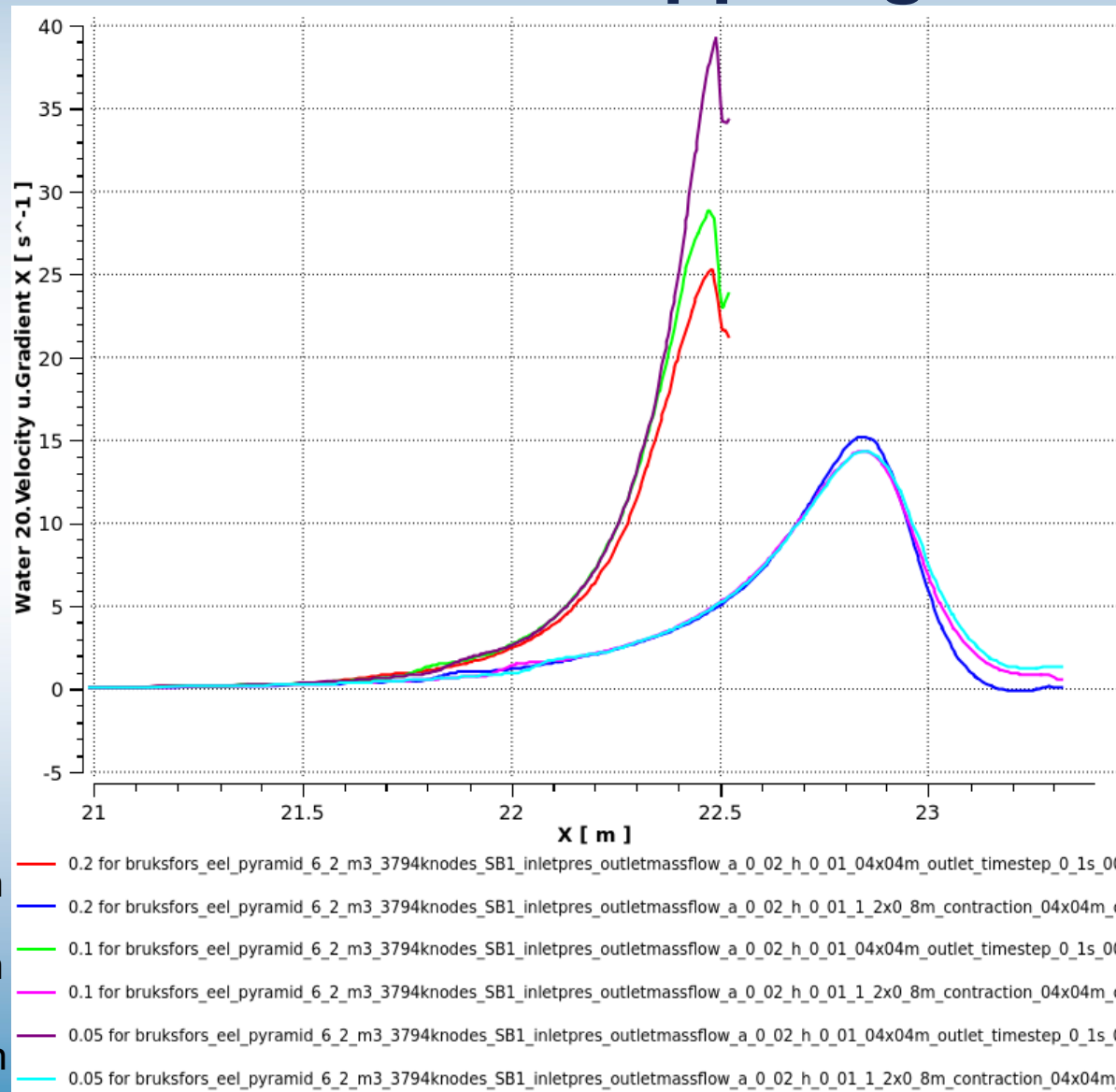
0.4x0.4m bottenlucka med kontraktion

Hastighetsgradient för olika ankomstdjup 0.2x0.2m öppningar

Hastighetsgradient för olika ankomstdjup 0.4x0.4m öppning

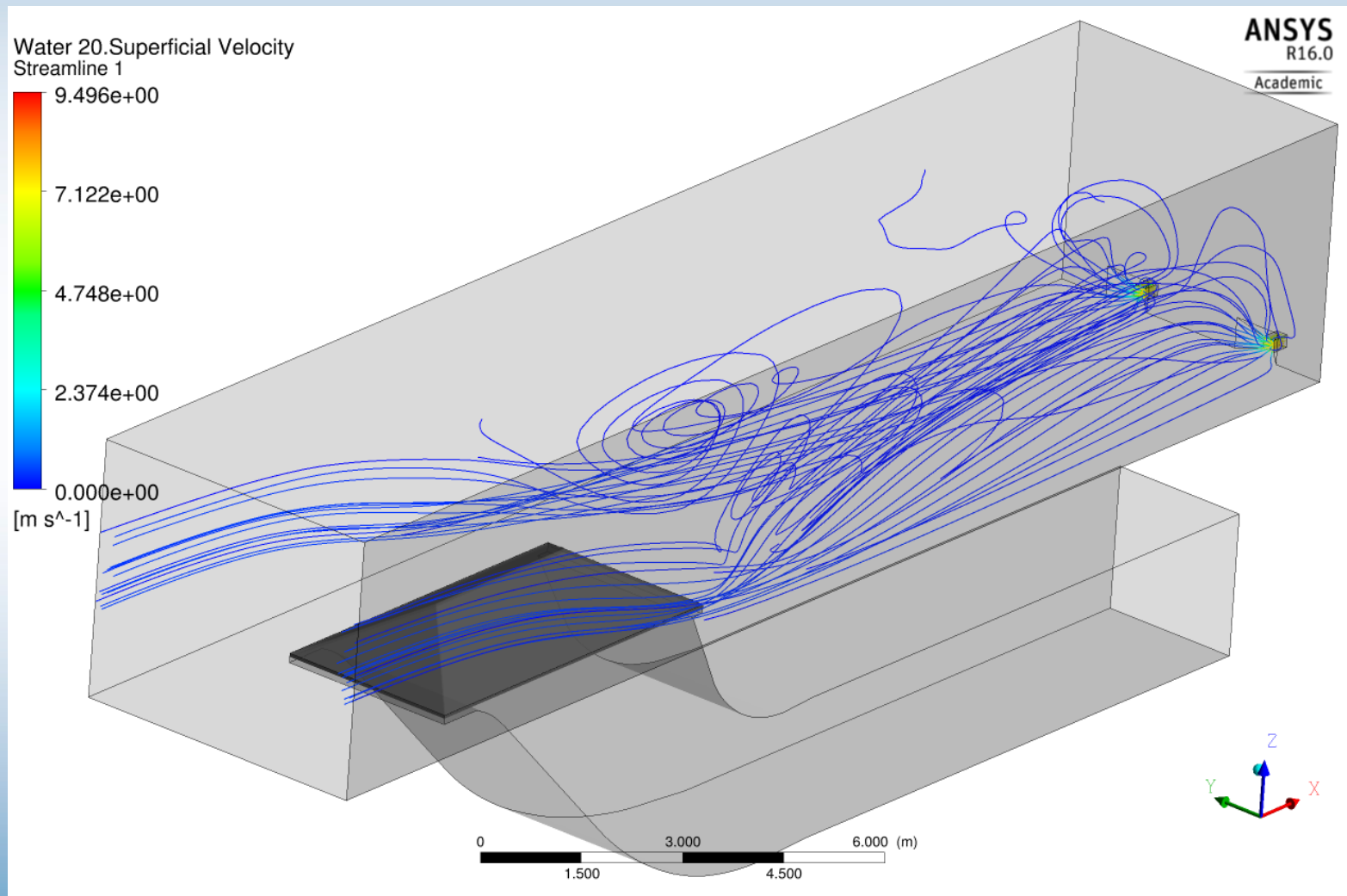
0.2m från botten

0.1m från botten

0.05m från botten

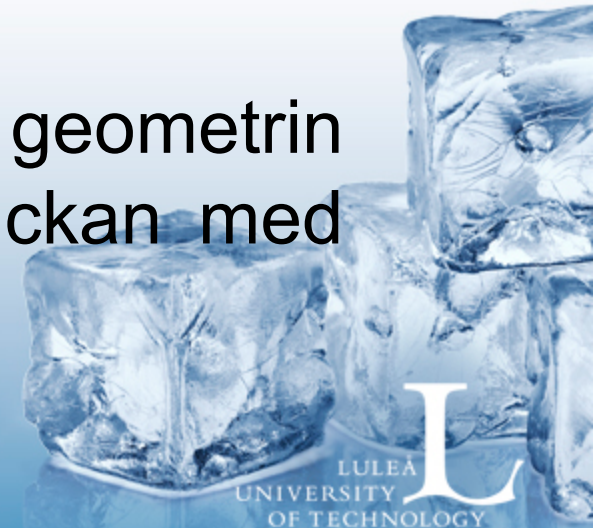

Streamlines bakåt från spilluckor

Sammanfattning

- Ett förslag på ett förbättrat intagsgaller har tagits fram som bör minska risken för att ålar kläms fast.
- Ett flertal olika utformningar på flyktvägar har simulerats.
- En relativt enkel förändring i geometrin minskar hastighetsgradienten vid luckan med endast marginell ökning av spill.

Möjligheter till utveckling

- Detaljerad studie av intagsgallret. Vinklar, hastigheter och fallförluster.
- Bättre koppling mellan ålars beteende och strömningsparametrar (hastigheter, gradient, turbulens).
- Utveckla simuleringsmodellen (LES, transient, fysiskt galler etc), validera med experimentell strömningsdata och fältförsök på ål.

